

# Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἐκτὸς 11 Ἀπριλίου 1932 —  
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

## ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτήσια δραχμαὶ 100. Ἐξέ-  
μνην δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.  
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτήσια φράγκα γαλλικὰ 60,  
ἡμέρη 35 καὶ τρίμηνη 20.  
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτήσια δολλάρια 4, ἔξμνην 2  
καὶ τρίμηνη 1.

## ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΒΡΥΤΗΣ - ΕΚΑΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

## Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' εἰ συνδρο-  
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην ἰσοσήμερου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου 41θ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 12 Νοεμβρίου 1932

Ἔτας 54ον. — Ἀριθ. 50

## Ἡ ΓΑΛΑΖΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HENRI JEANNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —  
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ἐπὶ τὰ ἔχνη

Δυὸ μέρες ὁ Ἀσφαλαχτὸς ἔφαχνε  
στὸ δάσος ποὺ τριγύριζε τὸ χτήμα,  
ἀλλὰ φυσικὰ χωρὶς ν' ἀνακαλύψῃ ἴ-  
χνος Ριρῆ. Κι' ὅμως ἦταν ἕνας πο-  
νηρότατος λαθροκυνηγός, ποὺ δὲν εἶ-  
χε τὸ ταῖρι του στὸ φάξιμο τῆς λόχ-  
μης καὶ στὸ ζετρόπωμα κάθε κυνη-  
γιοῦ. Ἦξερε καὶ τὸ παραμι-  
κρὸ μονοπάτι ἐξῆ λυθγες ὀ-  
λόγυρα, καὶ βέβαια τὰ πο-  
δαράκια τοῦ μικροῦ δὲν θὰ  
μπόρεσαν νὰ κάμουν τόση  
μεγάλῃ ἀπόσταση.

Τοῦ ἔλειπε ὅμως τοῦ Ἀ-  
σφαλαχτοῦ ἡ ἐξυπνάδα κι'  
ἡ φαντασία. Γι' αὐτὸ μιὰ τέ-  
τοια ἐξαφάνιση τοῦ φαινό-  
ταν ὑπερφυσική, καὶ δὲν τοῦ  
ἔκαθε νὰ συμπεράνῃ πῶς ὁ  
Ριρῆς δὲν θάφυγε πεζὸς καὶ  
πῶς ἔπρεπε νὰ τὸν ζητήσῃ  
μακρύτερα, ἀλλοῦ, στοὺς με-  
γάλους δρόμους ποὺ πέρα-  
σαν ἐκεῖνοι ποὺ πῆγαν νὰ  
τὸν κλέψουν...

Ἀπελπισμένος, ὕστερ' ἀ-  
πὸ σαρανταοχτὼ ὥρες ποὺ  
ἀρκετὰ κουράστηκε καὶ τα-  
λαιπωρήθηκε πολὺ, γύρισε στὸ σπίτι.

«Ὁ διάβολος ἔβαλε τὴν οὐρά του»  
μουρμούριζε. «Μέταξε σὰν πουλὶ τὸ  
παλιόπαιδο!..»

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θυμὸ, εἶχε κι' ἀ-  
νησυχία.

«Τὶ θὰ γίνῃ—συλλογιόταν—ἀν δὲ  
τὸ βροῦμε; Θὰ μᾶς πάρουν ἴσως τὴν  
περιοισία τοῦ κ. Λοράντ. Δυστυχία  
μας! χαθῆκαμε!»

Πρὸς μεγάλη του ἐκπληξῆ βρῆκε  
τὸ σπίτι ἀδειανό. Ἡ Λάμια δὲν εἶχε  
γυρίσει.

«Ποῦ πῆγε ἡ μάμνα μου—συλλο-  
γιόταν—τί κάνει ἐξῆ; Ὅτε αὐτὴ βέ-  
βαια δὲν θὰ βρῆ τὸ χαμένο, μπορεῖ  
ὅμως κάτι νὰ μάθῃ. Ἄς περιμένουμε»

Κάθησε στὸ τραπέζι κι' ἀρχισε νὰ  
τρῶγῃ καὶ νὰ πίνῃ. Ἔτσι μόνον, γιὰ  
τὸν Ἀσφαλαχτὸ, ὁ καιρὸς περνοῦσε  
γρήγορα.

Καὶ νά, μὲ τὸ τελευταῖο ποτήρι,  
ἀνοίγει ἡ πόρτα κι' εἰσορμαὶ στὸ σπίτι



Ἡ Λάμια κι' ὁ Ἀσφαλαχτὸς πίσω ἀπὸ τοὺς χωροφύλακες. (Σελ. 591, στ. α')

ἡ Λάμια κατασκονισμένη καὶ ἐξαλλῃ.

— Ἄ, ἐδῶ εἶσαι; ἔκαμε μόλις εἶ-  
δε τὸ γιό της.

— Ἐδῶ εἶμαι, μὰ μονάχος. Δὲν  
τὸν βρῆκα πουθενά τὸν λεγόμενο!

— Μὴ σὲ νοιάζῃ. Μόνο ἔλα γρή-  
γορα μαζί μου. Πρέπει νὰ πάμε νὰ  
βροῦμε τοὺς χωροφύλακες.

— Γιὰ τί πράγμα; ρώτησε ὁ Ἀ-  
σφαλαχτὸς ζαρώνοντας τὰ φρύδια.  
Τὶ τοὺς θέλουμε;

Σὰ λαθροκυνηγός, δὲν ἀγαποῦσε  
τοὺς χωροφύλακες, τοὺς ἐχθρούς του.

— Γιὰ νὰ μᾶς βροῦν τὸ μικρὸ! ἀ-  
ποκρίθηκε ἡ Λάμια, ποὺ αὐτὴ δὲν  
φοβόταν κανένα.

— Μπᾶ! καὶ τοὺς νομίζεις πρὸ ἀ-  
ξιους ἀπὸμένα; εἶπε ὁ Ἀσφαλα-  
χτός. Μία φορὰ ὅμως ποὺ δὲν τὸν ἔ-  
πιασα ἐγώ, οὔτε κι' ἐκεῖνοι δὲν θὰ  
τὸν πιάσουν.

— Θὰ τὸν πιάσω ἐγώ, ἔννοια σου!  
Τοὺς χωροφύλακες τοὺς θέλω γιὰ  
βοήθεια. Καὶ ξέρω τὸ μέρος ποὺ θὰ  
τοὺς πάω...

— Ἄ! ἔξερεις ποὺ κρύβεται ὁ μι-  
κρός; Ἀνακάλυψες τὰ ἔχνη του;

— Μὰ ναι, ναι!

— Πές μου λοιπὸν, μάν-  
να, γιὰ σου!

Κι' ἡ Λάμια τοῦ εἶπε.  
Αὐτὴ εἶχε καὶ φαντασία καὶ  
ἐξυπνάδα. Κατάλαβε ἀμέσως  
πῶς τὸ παιδί δὲν τόσασσε  
μόνον του. Κάποιος ἦ κα-  
ποιοὶ τὸ βροῦθησαν. Καὶ πῆ-  
ρε τοὺς δρόμους τῆς ἐξοχῆς  
γιὰ ν' ἀνακαλύψῃ αὐτοὺς  
τοὺς συνεργούς ἢ — γιὰ τὴ  
δύσχη; — τοὺς ἀρπαγες

Στὰ χωριά, στὶς βίλλες,  
στὰ χωριὰτόσπιτα, παρου-  
σιαζόταν σὰ μιὰ δυστυχισμέ-  
νη γιαιὰ ποὺ ἔχασε τὸ ἐγ-  
γονάκι της. Τὰ λόγια της ἦ-  
ταν φρόνιμα καὶ μετρημένα.  
Πουθενά δὲν ἔλεγε πῶς εἶ-  
χε χαθεῖ ὁ κληρονόμος τοῦ

Λοράντ, ποὺ τὸν εἶχαν αὐτοὶ κι' ὁ  
γιός της σὰν κηδεμόνες. Ἄ, δὲν ἦ-  
ταν τόσο κουτὴ ἡ Λάμια!

— Μὴν εἶδατε, καλοὶ μου ἀνθρω-  
ποι, ἔν' ἀγοράκι ρωτοῦσε, τέτοιο καὶ  
τέτοιο; Μὴν πέρασε ἀπὸ δῶ; Μὴ  
σὰς ρώτησε τὸ δρόμο;

Στὰ περὶχωρα τοῦ χτήματος, ὀρι-  
σμένως, δὲν εἶχαν ἰδεῖ τίποτα. Πα-  
ρακάτω, ἡ Λάμια ἀρχισε νὰ κάνῃ  
λόγο καὶ γι' ἀρπαγῆ. Μὴν τῆς ἀρ-  
παξάν, μὴν τῆς ἔκλεψαν τὸ «ἐγγονά-  
κι» τῆς τίποτ'. Αὐτοῖγγανοι; Μήπως τὸ

χόν είχαν ιδεί από δαύτους πουθενά;
"Όχι, Ατσιγγανούς δεν είχαν ιδεί.
Κάτι άλλοι όμως άνθρωποι, που γύριζαν εκείνο τον καιρό στην εξοχή,
άν και δεν φορούσαν κουρέλια, φαινόταν στους χωρικούς πολύ ύπατοι.
Δέν ήταν Ατσιγγανοί, αλλά... ποιός τους ξέρει τί ήταν!

Κι' έννοούσαν τὸ θιασο τοῦ Τρινολά που καθόταν σ' ἐν' ἀπέμερο ξενοδοχείο.
Δέν ἤξεραν βλέπετε, κι' οἱ βουήσιοι ἐκείνοι περισσότερα γιά Κινηματογράφο ἀπ' ὅσα ἤξερε ὁ Ριρής.
Καί βλέποντας τὸ Γυριστὴ μὲ τὴ μηχανή του καί τοὺς ἠθοποιούς βαμμένους καί μασκαρεμένους, φανταζόνταν ἄλλα τῶν ἄλλων.
Γι' Ατσιγγανοί βέβαια δέν ἔμοιαζαν.
Μά παιδὸς ξέρει τί κατεργραίοι, κι' ἴσως τί κακοῦργοι, ἦταν!

— Ἐχουν μαζί τους καί παιδιά, πληροφόρησε τὴ Λάμια ἕνας χωριάτης,
πού τοὺς εἶχε ιδεί μὲ τὰ μάτια του, περαστικὸς ἀπὸ τὸ μέρος πού γύριζαν τὸ σενάριο.

«Μ' αὐτοὺς θάναί κι' ὁ Ριρής!» συλλογίστηκε ἀμέσως ἡ γριά.

— Καί δὲ μοῦ λές, ρώτησε, τί λογῆς ἦταν αὐτὰ τὰ παιδιά, τί φορούσαν;

Ὅντε ὁ Τρινολά οὔτε ὁ Φιλμάκης εἶχαν σκεφθεῖ ν' ἀλλάξουν τὴ φορεσιά τοῦ Ριρὴ καί κι' ἀποφάσιον νὰ τὸν κρατήσουν στὸ θιασό τους.
Κι' ἀπὸ τὴν περιγραφή πού ἔκαμε ὁ χωριάτης, ἡ ὕποψία τῆς Λάμιας γύρισε σὲ βεβαιότητα.

— Αὐτὸς εἶναι! εἶπε μ' ἀληθινή χαρά.
Θέ μου, τί κακοὶ ἄνθρωποι ὑπάρχουν στὸν κόσμο!
Μοῦ τῷκλεψαν, χωρὶς ἄλλο, τὸ παιδάκι μου!
Εἶναι λοιπὸν στὰ βουγά;

Ὁ χωριάτης τῆς εἶπε τὸ μέρος κι' ἀπὸ ποῖο δρόμο μπορούσε νὰ πάη.
Κι' ἀρῶν πῆρε τίς καλύτερες πληροφορίες κι' εὐχάριστες τὸν καλὸ ἄνθρωπο, γύρισε τρέχοντας στὸ σπίτι.

Αὐτὰ διηγήθηκε στὸ γιό τῆς.
Τὸ σχέδιο τῆς ἦταν κάμαμένο:
Ὁι «κλέφτες» ἦταν πολλοὶ δέν θάκταναν τίποτα ἀν πῆγαιναν μονάχοι τους.
Ἐπρεπε νὰ πάρουν μαζί τους καί χωροφύλακες.
Ἡ ἐξουσία θὰ τοὺς ἔκανε καλά.
Κι' εἶχαν κάθε δικαίωμα νὰ προστρέξουν στὴν ἐξουσία γιά νὰ πάρουν πίσω τὸ παιδί, ἀρῶν ὕψρχε χαρτί ἐπίσημο πού ἔλεγε πὼς ὁ Γιάννης κι' ἡ Κατερίνα—ὁ Ἀσφαλαχτὸς κι' ἡ Λάμια—ἦταν οἱ κηδεμόνες τοῦ ἀνήλικου ὄρφανοῦ Λεράντ.

— Κατάλαβες τώρα, γιέ μου, γιατί πρέπει νὰ πάμε νὰ βρούμε τοὺς χωροφύλακες μ' ἄλη τὴν ἀντιπάθεια πού τοὺς ἔχεις;
... Ἐίλα, μὴ φοβάσαι

τίποτα!
Τὸ δικίο μας θὰ γυρέψουμε.
Καί πάμε γρήγορα, γιατί οἱ ἀλιτήριοι μπορεῖ νὰ μᾶς φύγουν.

Θέλοντας καί μὴ, ὁ Ἀσφαλαχτὸς ἀκολούθησε τὴ μητέρα του.

Ὁ σταθμὸς τῆς χωροφυλακῆς καί τῆς ἀγροτικῆς ἀστυνομίας ἦταν σ' ἕνα χωριὸ πού ἀπέχε ἀπὸ τὸ χτήμα καμμιά εἰκοσαριά χιλιόμετρα.
Γιὰ τὰ πόδια τῆς γριάς, κουρασμένα κιόλα, ὁ περίπατος αὐτὸς δέν ἦταν καθόλου εὐχάριστος.
Τὸν ἔκανε ὁμως μὲ ὑπομονὴ καί μ' ἐγκαρτέρηση στὸ πλευρὸ τοῦ ἀκούραστο γιου τῆς.

Μπήκαν ἐπιτέλους στὸ χωριὸ κι' εἶδαν ἕνα μεγάλο σπίτι μ' ἐθνοσημο στὴν πόρτα καί μὲ σημαία στὸ μπαλκόνι.

— Ἐδῶ εἶναι, εἶπε ὁ Ἀσφαλαχτὸς.

Καί στεναζόντας πρόσθεσε:



«Συχώρεσέ με, μικρό μου, γιὰ τὸ κακό πού σοῦ ἔκαμα!» (Σελ. 581, στ. γ')

— Μάννα, σκέφου τὸ ἀκόμα...
— Μὴν εἶσαι ἀνόητος! ἀποκρίθηκε ἡ Λάμια μὲ θυμὸ.
Τὸ σκέφθηκα κι' ἔτσι θὰ γίνῃ! Ἐμπρός!

Πέρασαν τὸ κατώφλι τῆς πόρτας, ὁ Ἀσφαλαχτὸς φοβισμένος, ἡ Λάμια μόνο κουρασμένη.
Βρέθηκαν σ' ἕνα διάδρομο ἀσβεστόχριστο, ὅπου ἦταν πολλῆς μικρῆς πόρτες.
Μιά ἔγραφε ἀπέξω: «Γρηγορίου».
Κι' αὐτὴν ἀποφάσιον νὰ χτυπήσουν.

— Ἐμπρός! ἀκούσθηκε ἀπὸ μέσα μιὰ ἀγρία φωνή.

Ἡ Λάμια ἀνοίξε, μπήκε μέσα καί, μὲ τὸ πῦρ γλυκὸ χαμόγελο— πού δέν ἦταν ὁμως πικρὸ ἕνας ἀποτρόπαιος μορφοσμός— προχώρησε πρὸς τὸν στρατιωτικὸ πού καθόταν μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι καί κοίταξε ὀχι πολὺ φιλικὰ ἐκείνους πού ἔρχονταν νὰ τοῦ χαλάσουν τὴν ἡσυχία.

— Πολύ, πολὺ καλημέρα σας, κύριε χωροφύλακα!

Σκυφτός, μαζεμένος, σὰν ἀγρίμι πιασμένο στὴν παγίδα, μπήκε καί στάθηκε πίσω ἀπ' τὴ μητέρα του κι' ὁ Ἀσφαλαχτὸς.

Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ πού τοῦ ἔριξε ὁ στρατιωτικὸς κατάλαβε μὲ τί ἄνθρωπο εἶχε νὰ κάνῃ.

— Τί ἀγαπάτε; ρώτησε ἀπότομα.
Γελαστὴ πάντα, ἡ Λάμια τοῦ παρούσιασε τὸ περίφημο χαρτί.

— Δέει γιὰ τὸ παιδί πού μᾶς ἔκλεψαν, κύριε χωροφύλακα μου.
Δικὸ μας παιδί, πού τώρα ὁμως τῶχουν ἄλλοι.
Ὁ κ. Εἰρηνοδίκης μᾶς τὸ παράδωσε, ὅπως ἔλεγε ἡ διαθήκη, γιά νὰ τὸ φυλάξω.
Ἀλλὰ κακοὶ ἄνθρωποι μᾶς τῷκλεψαν.
Κι' ἐρχόμαστε σὲ σας, γιά νὰ μᾶς βοηθήσετε νὰ τὸ ξαναπαύουμε.

Ὁ στρατιωτικὸς διάβασε τὸ ἔγγραφο κι' ἀλλάξε κάπως γνώμη καί ἰδέα γιά τοὺς ἀνθρώπους πού εἶχε μπροστὰ του.

— Τί θέλετε λοιπὸν; τοὺς ρώτησε μὲ ἄλλο ὕφος τώρα.

— Νὰ κάμουμε ὅ,τι μᾶς πῆτε τοῦ λόγου σας, ἀποκρίθηκε διπλωματικὰ ἡ Λάμια.
Ὁι παιδοκλέφτες πού μᾶς ἔκλεψαν τὸ παιδί, ξέρουμε ποιοὶ εἶναι καί πού βρίσκονται.
Ἄν πάμε λιγάκι γρήγορα, θὰ τοὺς τσακώσουμε.

— Παιδοκλέφτες; ἔκαμε ὁ στρατιωτικὸς αὐτὸ εἶναι σοβαρὸ.
Δόστε μου τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἀνθρώπων πού ὑποπτεύεστε.
Ὄνομα, ἐπίωνμο, ηλικία, φύλο, ἐπάγγελμα, ἐθνικότητα, κατοικία καί τόπο γεννήσεως!

Ποῦ νὰ τὰ ξέρῃ ὄλ' αὐτὰ ἡ Λάμια;
Καί περιορίσθηκε νὰ δηλώσῃ τὸ μέρος ὅπου βρίσκόνταν οἱ κακοποιοὶ, μὲ τὴν προσθήκη ὅτι ἀποτελοῦσαν «ἐλάκηρη συμμορία».

— Συμμορία; ἔκαμε ὁ στρατιωτικὸς.
Τότε πρέπει νὰ πάρω μαζί μου κι' ἕνα χωροφύλακα.
Περιμένετε ἔξω.

Ἡ Λάμια κι' ὁ Ἀσφαλαχτὸς βγήκαν καί στάθηκαν ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ δρόμου.

— Εἶδες λοιπὸν τί καλὰ πού μᾶς φέρθηκε ὁ χωροφύλακας; ἔλεγε ἡ γριά στὸ γιό τῆς.
Ὁ ἄνθρωπος εἶδε πὼς ἔχουμε δικίο καί τώρα θὰ μᾶς τὸ δώσῃ.
Τί φοβόσουν, κουτέ;
Θὰ τὸ βρούμε τὸ παλιόπαιδο, πάλι στὰ χέρια μᾶς θὰ πέσῃ, καί νὰ ἰδῆς πού θὰ μᾶς δώσουν καί τὴν ἀδεία νὰ τὸ τιμωρήσουμε ὅπως τοῦ ἀξίζει.
Γιατί πὼς στάθηκε νὰ τὸ πάρουν;
Ἄν δέν ἤθελε, θὰ φώναζε...

Ὁ Ἀσφαλαχτὸς ἄρχισε νὰ ἡσυχάζῃ.

Σὲ λίγο, ὁ ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς, μὲ τὴ σπάθα του καί μὲ τίς μπότες του, ἀρειαμάνιος, φάνηκε ἔξω καθάλλα σ' ἕνα περὴφανο ἄλογο.
Ἐνας χωροφύλακας, καθάλαρης κι' αὐτὸς καί σχεδὸν τὸ ἴδιο ἀρειαμάνιος, τὸν ἀκολουθοῦσε.

— Ἐμπρός, μᾶρς, φώναζε στοὺς



«Αὐτὸ μέρος ὁ Ἀσφαλαχτὸς ἔφαχε στὸ δάσος...» (Σελ. 589, στ. α')

χωριάτες, γνέφοντας νὰ τὸν ἀκολουθήσουν.
Καί λιγάκι γρήγορα!

Ἡ σύσταση ἦταν περιττή.
Ἡ Λάμια καί ὁ Ἀσφαλαχτὸς ἄλλο δέν ἤθελαν παρὰ νὰ φθάσουν τὸ γρηγορότερο στὸ σκοπὸ τους.
Καί μ' ἔλη τους τὴν κούραση, ἄρχισαν νὰ τρέχουν πίσω ἀπὸ τοὺς καθάλαρηδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'
Ὅπως στὸ θέατρο...

Ἦστερ' ἀπὸ δυὸ ὄρες, οἱ κηδεμόνες κι' οἱ χωροφύλακες ἔφτασαν μπροστὰ στὸ ξενοδοχείο, κι' οἱ καθάλαρηδες πῆζαν.

— Ποῦ εἶναι οἱ κλέφτες; ρώτησε ὁ ἀξιωματικὸς μὲ τὸ χέρι στὴ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του.

Τὰ διαπεραστικὰ μάτια τῆς Λάμιας ἐξερευνοῦσαν τὴν περιοχή.

— Νὰ τους! φώναξε μὲ χαρὰ.
Νὰ καί τὸ παιδί!
... Εἶναι, γιέ μου, κι' ἐκεῖνος ὁ κρημανταλὰς μὲ τὸ παλληκαράκι πού εἶδαμε καί τὴν ἡμέρα.
Πιάστε τους, κύριε χωροφύλακα!

— Μιά στιγμὴ! ἔκαμε ὁ ἀξιωματικὸς κοιτάζοντας τίς σιλουέτες πού τοῦ εἶδεινε ἡ χωριάτισσα.
Σεῖς μᾶς εἶπατε γιά παιδοκλέφτες, ἀτσιγγανούς, ἀλητές καί δέν ξέρω τί.
Ἄλλ' αὐτοὶ πού μοῦ δείχνετε, δὲ μοιάζουν.
Εἶναι ντυμένοι σὰν κύριοι καί σὰν κυρίες πού πρέπει νάχουν τὰ χαρτιά τους ἐν τάξει.
Τί λές καί σύ, χωροφύλακα;

— Ἔτσι λέω κι' ἐγὼ, κ. ἀνθυπομοίραρχε! ἀποκρίθηκε ὁ χωροφύλακας.

— Ἐκλεψαν τὸ παιδί, αὐτὸ ξέρω ἐγὼ! φώναξε ἡ Λάμια.
Τί κι' ἂν φοροῦν καλά ροῦχα;
Τὸ ράσο δέν κάψει τὸν παπὰ.

Ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸ δέν τὸ βρήκε παράλογο.
Πολλῆς φορές τὸ ἐξωτερικὸ ἀπατᾷ...

— Ἐπιμένεις λοιπὸν στὰ λόγια σου καί στὴν καταγγελία σου; ρώτησε τὴ Λάμια.

— Ὁρκίζομαι στὸ θεὸ καί στὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ μου! φώναξε ἡ Λάμια μ' ἐπισημότητα.
Μοῦκλεψαν τὸ μικρὸ πού βλέπετε κεῖ-πέρα.
Πιάστε τους!

— Ἐμπρός λοιπὸν! ἔκαμε ὁ ἀξιωματικὸς, τραβώντας λίγο τὸ σπαθί του γιά νὰ ἰδῇ ἂν ἔβγαине εὐκολα.

Καί ξεκίνησε ἀκολουθούμενος πάντα ἀπὸ τὸ χωροφύλακα.

Ὁ Ἀσφαλαχτὸς κι' ἡ Λάμια εἶχαν τρέξει μπροστὰ μὲ μεγάλες φωνές, ἔπεσαν μέσα στὸν ὄμιλο τῶν ἠθοποιῶν κι' ἔφεραν τὴν ἀναστάτωση ἐκείνη πού εἶδαμε.

Κατάλαβαν ἀμέσως, ἀπὸ τὴ στάση του καί τὸ ὕφος του, πὼς ὁ Τρινολά ἦταν ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας, καί τοῦ ρίχτηκαν μὲ βρισιές:

— Παιδοκλέφτη! ληστή! κακοῦργο!

Ἀπειλούμενος ἀπὸ τὰ νύχια τῆς γριάς καί τοὺς γρόθους τοῦ γιου τῆς, ὁ θιασάρχης χλώμιασε καί τάχασε.
Γρήγορα ὁμως συνήλθε κι' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Κύριε ἀνθυπομοίραρχε! ὑπερασπισθῆτε τὸ ἀτομὸ μου!
Ἐχετε εὐθύνῃ καί ὑποχρέωση!
... Τί θέλουν ἀπὸ μένα αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;
Ἄν ἔχουν καμμιά ἀπαίτηση, ἄς τὴν ποῦν.
Ὅχι βιαιοπραγίες καί χειροδικίες!
Ποῦ εἶμαστε; πού ζοῦμε;

Κι' ὁ ἀξιωματικὸς ἔβηταν αὐτῆς τῆς γνώμης.

— Ἐ, γριά! φτάνει!
... Καί σύ, ἀνθρωπέ μου, ἡσύχασε!

Ὁι χωροφύλακες μπήκαν στὴ μέση κι' ὁ ἀμοιρος Τρινολά γλύτωσε ἀπ' τοὺς μανιακοὺς ἐκείνους.

— Ποῦ εἶναι τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος; ρώτησε τότε ὁ ἀξιωματικὸς.

— Ποῦ σῶμα; ἔκαμε ἡ γριά μὲ ἀπορία.

— Τὸ παιδί πού σοῦκλεψαν!

— Νὰ το! εἶπε ἡ γριά δείχνοντας τὸ Ριρὴ, πού εἶχε παγώσει τὸ κακόμοιρο ἀπ' τὴν τρομάρα του.

Γιά φαντασθῆτε τὸ ξαναβλέπη ἐκεῖ τοὺς δημόσιους του, τὸν δεσμοφύλακός του!
Ὁλ' τῷαζε στὰ πόδια μὲ

λίς ἔκαναν νὰ τὸν πλησιάσουν.
Ὁ

Μιστοῦ, μπροστὰ του, γαύγιζε μὲ θυμὸ.

Ἡ ὄψη τοῦ μικροῦ ὄρφανοῦ δέν μπορούσε παρὰ νὰ κινήσῃ τὸν οἰκτοτῶν ἠθοποιῶν.
Πρὶν νὰ μάθουν ἀκόμη τί ἤθελαν οἱ ἀγριοὶ ἐκεῖνοι χωριάτες καί τί ρόλο εἶχαν παίξει στὴ ζωὴ τοῦ Ριρὴ, τοὺς εἶχαν ἀντιπαθήσει κι' ἦταν ἔτοιμοι νὰ πάρουν τὸ μέρος τοῦ παιδιοῦ.

Ἔτσι χωρίστηκαν σὲ δυὸ ἀντίθετα στρατόπεδα:
ἀπὸ ἑδῶ ἡ Λάμια κι' ὁ Ἀσφαλαχτὸς, ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Τρινολά κι' οἱ ἠθοποιοὶ του, καί στὴ μέση οἱ χωροφύλακες.

Τὸ εἶδε αὐτὸ ἀμέσως ὁ Φιλμάκης καί χάρηκε πολὺ.
Ἐφτανε τώρα νὰ πῇ ἕνα λόγο, γιά νὰ νάνῃ ἡ φωτιά καί νὰ προκληθῇ στάση ἐναντίον τῆς ἐξουσίας πού ὑπερασπιζόταν τὴν ἀδικία.

Ἀπὸ ἐνστικτο, ὁ Ριρὴς γύρισε μιὰ στιγμὴ νὰ συναντήσῃ τὰ μάτια τοῦ νεαροῦ τοῦ προπάτη, νὰ πάρῃ θάρρος κι' ἐλπίδα.
Ἀλλὰ πρὸς μεγάλη του ἀπελπισία δέν τὸν εἶδε πουθενά.
Ὁ Φιλμάκης κι' ὁ Γυριστὴς εἶχαν γίνει ἀφαντοί.

Ποῦ πῆγαν;
Ἡ ἀπουσία τους βέβαια δέν ἐσήμαινε πὼς ἀφίαναν τὸ Ριρὴ στὴν τύχη του...
Ἀλλὰ ὁ μικρὸς δέν σκέφθηκε ἔτσι.
Αὐτὸς ἔβλεπε τώρα πὼς εἶχε μείνει μόνος μπροστὰ σ' ἐκείνους πού εἶχαν ἔλθει νὰ τὸν πάρουν.

Ὁσοῦσο ἡ Ρόζα Μὴς κι' οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ δέν ἔπαυαν νὰ γριακοιτάζουν τοὺς χωριάτες.
Μόνον ὁ Τρινολά φαινόταν ἀμφίβολος.
Ἴσως αὐτὸς θὰ προτιμοῦσε νὰ παραδώσῃ τὸ Ριρὴ— τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος—



«Τί τοὺς θέλουμε τοὺς χωροφύλακες;» (Σελ. 589, στ. β')

γιὰ νὰ τελειώσῃ κι' αὐτὴ ἡ φασαρία.

— Σεῖς εἶστε ὁ ἀρχηγός; τὸν ρώτησε αὐστηρὰ ὁ ἀνθυπομοίραρχος.

— Μάλιστα, ἐγὼ.

— Καί τί κάνετ' ἐδῶ, σὰς παρακαλῶ;

— Τὴ δουλειά μας, κύριε ἀνθυπομοίραρχε.
Ἄν θέλετε τὰ χαρτιά μου,

σας τα δείχνω. Θα τα βρήτε πολύ ταχτικά! Με την άδεια των αρχών εξασκομμε το επάγγελμά μας. Έργαζόμαστε για λογαριασμό μιας κινηματογραφικής εταιρείας. Με άλλους λόγους γυρίζουμε ένα φιλμ. Γνωρίζετε τι θα πη αυτό;

— Γνωρίζω, τι πρέπει να γνωρίζω! Αποκρίθηκε με αξιοπρέπεια ο αξιωματικός. Δεν θα με τυλίξετε με λόγια. Έδω σας καταγγέλλουν πως κλέφατε ένα παιδί...

— Έγώ; διαμαρτυρήθηκε με κάποια ταραχή ο Τρινολά. Έγώ έκλεφα παιδί;

— Έσείς ή άλλος, αδιάφορο! τον έκοψε ο αξιωματικός. Υπάρχει εδώ κλειμένο παιδί ή όχι; Ποιανού είναι κείνο-κεί το μικρό;

— Δικό μας! Δικό μας! φώναξαν μαζί οι δυο χωριάτες.

— Άκουστε; Τι έχετε ν' αποκριθήτε σ' αυτό;

— Δεν άρνουμε...

— Όποτε δημολογείτε;

— Δηλαδή... είμαι έτοιμος να δώσω πίσω αυτό το παιδί, έδηλωσε καταφοβισμένος ο Τρινολά. Κι' αναλαμπάνω μάλιστα να τιμωρήσω τον ένοχο αστήρα... Ποι είναι το παιδί-παιδί;... Ένας από τους ήθοποιούς μου, κύριε ανθυπομάρχα, ανήλικος, τώκαμε έτσι... γι' άστείο "Έχει άξια, όμως!

— Άδιαφορώ για την άξια των ήθοποιών σας, κύριε, και των ανηλίκων και των ενήλικων! φώναξε ο αξιωματικός. Χωροφύλακα, δέσ' του τα χέρια!

Τι; θα ταυδαζαν χειροπέδη; θα τον έπαιρναν στη φυλακή; "Ω, δυστυχία! Και τι θέλετε ή κυρία Άνεμώνη;

Κι' ελθ αυτή ή καταστροφή εξαιτίας του καλιο-Φιλμάκη!...

— Κύριε ανθυπομάρχα, διαμαρτύρομαι! Δεν συλλαμβάνουν έτσι έντιμους ανθρώπους!... Έδω είναι... παρεξήγηση! "Αν, ο μικρός μας ήθοποιός, έκαμε σάν παιδί έν' άστείο, είμαι πρόθυμος να το έπανορθώσω.

— Αλλά θα τα πήτε στο δικαστήριο, τον έκοψε ο αξιωματικός.

— Ναι, ναι! φώναξαν οι χωριάτες. Στη φυλακή πρώτα! Κι' αυτός κι' ελθ του ή συμμορία!

— Μα σας παρακαλώ! φώναξε πιό έντονα ο Τρινολά. Θα μάς πάτε στη φυλακή και στο δικαστήριο για τόσο πράγμα; "Αφού σας λέω...

Και κόπηκε. "Αλλ' αυτή τη φορά όχι από τον αξιωματικό. Είχε ιδει άξαφνα το Φιλμάκη, που ξαναγύρισε μυστηριωδώς όπως ελχ' έξαφανισθεί, και αφού έγγεφε στους ήθοποιούς, έ-

τοιμούς να έξεγερθούν, να καθήσουν ήσυχοι, έγγεφε τώρα και στον Τρινολά να μην έπιμείν.

— Όπως θέλετε, φιθύρισε αυτός. Κι' άσυναίσθητα πλησίασε το Φιλμάκη. "Ο αξιωματικός γύρισε στους χωριάτες.

— Μπορείτε να πάρτε το παιδί σας, τους είπε' τους άλλους θά τους πάρουμε μέσα.

"Ο Άσφαλαχτός κι' ή Λάμια δεν περιμεναν να τους το ξαναπή. Κι' δρμησαν νάρπάξουν το Ριρή. Αυτός πρόφτασε να κρυφτεί πίσω από τη Ρόζα Μάδ, κι' άμέσως ξαφνικά, τόβαλε μετά πόδια.

(Άκολουθεί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ

"Όταν έπιστρέψω σ' έναν τόπο που είχα ζήσει άλλοτε σ' αυτόν, δοκιμάζω μια παράξενη κι' άσυγκριτη χαρά: Τη χαρά του γυρισμού. Ξέρετε τι θα πη αυτό; Είναι σά να ξεφυλλίζετε τις σελίδες κάποιου παλιού βιβλίου που σας είχε κάποτε γοητέψει με τις έξαισιες ιστορίες του και το λογαριάζατε χαμένο για πάντα. Είναι σά να ξαναγυρίζετε το χρόνο σέ γνώριμες κι' αγαπητές στιγμές, που λέγατε με πίκρα πως δε θα ξαναζήσετε ποτέ πιά. Είναι σά να χεχτε για λίγο και σεις νικήσει το πεπρωμένο σας. Να νικήσης το πεπρωμένο σου: Τι μεγάλο πράγμα αλήθεια!

Κι' όμως αυτό το συναίσθημα δοκιμάζω με κρυφή χαρά, κάθε φορά που έλαίνα το δρόμο της έπιστροφής. Κάτι τραγουδούσε μέσα μου νοσταλγικά: Τραίνα που με ταξιδέφατε σ' ώραιες μακρινές πολιτείες, ξαναπάρτε με πάλι μιά αυγή στα γνώριμά σας βατόνια. Θάλασσες που λικνίσατε τα δνειρά μου, δεχθήτε με πάλι στο ύγρό σας στοιχείο, δροσίστε το μέτωπό μου που καίει, σάν ένα μητρικό χέρι, στο κρεβάτι της άρρώστειας.

«Κάτι άκαταπράντο κι' άκόρεστο είναι μέσα μου' κι' αυτό θέλει να φωνάξη».

Και να μια μέρα κάτω απ' τους ίδιους γνώριμους ούρανοός, με οδηγητή τη νοσταλγία, να θέλω να ξαναζήσω την περασμένη ζωή. Κι' ήταν σάν τίποτα να μην είχε αλλάξει γύρω μου. Τι θα μπορούσε λοιπόν να θολώση τον ούρανό της χαράς μου; Μά στο βυθό των στοχασμών μου, σάν κατακάθι, καταστάλαζε πάντα ή πίκρα της αλλαγής που ένοιωθα μέσα μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΚΑΡΑΒΙ

(Συμμελικό παραμύθι)

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

— Είσακι άξιός να πής σέ μια μέρα το μισό κρασί του βασιλιά;

— Μονάχα το μισό; ελο το πίνω και δεν με φτάνει κιόλας, λέει εκείνος.

Πήγαν λοιπόν μαζί οι δυο στο βασιλιά κι' εκείνος τους πήγε στο κελλάρι του. Κι' άνοίγει, μάτια μου, ο παλληκαράς αυτός τα βαρέλια και τ' άδειάζει εσπρου νανογονκλείσης τα μάτια σου. Και σάν τέλειωσε το κρασί ήπιε και το λάδι, ήπιε και το ξόδι και δεν άφησε ούτε σταλιά μες στο κελλάρι.

Σάν το είδε αυτό ο βασιλιάς, τρώμαξε.

— Δεν μπορώ πιά να σου άρνθώ την κόρη μου, λέει του παιδιού. "Αλλά να ξέρης πως δεν της δίνω άλλα προικιά απ' όσα μπορεί να κουβαλήση ένας άνθρωπος στους ώμους του.

— Βασιλιά μου πολυχρονέμενε, λέει το παιδί, όσο δυνατός και νάναι ένας άνθρωπος πάνω από πενήντα έκατό οκάδες δεν μπορεί να σηκώση. Ταιριάζει μια τέτοια προίκα σέ βασιλοπούλα.

— Έγώ τόση δίνω, λέει ο βασιλιάς. "Αν θέλεις πάρ' την, αν δεν θέλεις μην την παίρνεις.

Πάει το παιδί στον "Άγιο "Ιωσήφ καταπικραμένο.

— "Ο βασιλιάς, του λέει, δεν δίνει στην κόρη του περισσότερη προίκα απ' όση μπορεί να σηκώση ένας άνθρωπος στην πλάτη του. Έγώ ξόδεφα ελθ μου την περιουσία για να κάνω αυτό το καράβι. Πως θα γυρίσω τώρα στον τόπο μου φτωχός; Πως θα θρέψω τη γυναίκα μου και τ' άδέλφια μου;

— Μην είσαι κουτός, του λέει ο "Άγιος "Ιωσήφ. Πάρε μαζί σου κείνον που κουβαλούσε το δάσος στη ράχη του.

Χάρηκε το παιδί σάν τ' άκουσε αυτό και πήρε μαζί του εκείνον τον δυνατό και στο δρόμο του έλεγε.

— Πάρε όσα περισσότερα μπορείς. "Αν μπορείς ν' άδειάσης κι' ολόκληρο το παλάτι.

Παρουσιάζεται λοιπόν στο βασιλιά και του λέει:

— Βασιλιά μου, να ο χαμάλης που θα κουβαλήση τα προικιά.

— Όρίστε, λέει ο βασιλιάς, διάλεξε δ,τι σου άρέσει και πάρε το.

"Ανοίγει ένα σακκούλι ο χαμάλης κι' αρχίζει να βάζη μέσα δ,τι έφτανε το χέρι του: Καρέκλες, τραπέζια, σερβίτσια, άσημικά, ντουλάπια,

πολυέλαιους, ως και τη χρυσή κορώνα του βασιλιά έβγαλε απ' το κεφάλι του, κι' όταν πιά άδειασε ελο το παλάτι και δεν άφησε ούτε καρφίτσα, έβγαλε και την ολόχρυση πόρτα από τις ριζέδες της και την φόρτωσε κι' αυτήν στον ώμο του. Και τράβηξε ίσια και τα πήγε τα πράγματα στο καράβι, και πήρε και το παιδί τη βασιλοπούλα και άνοιξαν τα πανιά και έδωσαν δρόμο. "Ο βασιλιάς όμως ήμωσε πολύ σάν είδε πως το ξεσήκωσαν ελο το παλάτι του και μάζεψε ελα τα καράβια του και φώναξε ελο το στρατό του και τους πρόσταξε να κυνηγήσουν το καράβι του παιδιού στη στεριά και στη θάλασσα και να του φέρουν πίσω τους θησαυρούς του.

"Εκεί λοιπόν που τρέξιμε το παιδί, γυρίζει και βλέπει τα καράβια του βασιλιά που κόντευαν να τους φθάσουν.

— Παπούλη, φωνάζει στον "Άγιο "Ιωσήφ, ένα σαρφ καράβια μας έχουν πάρει το κατόπι και κοντεύουν να μάς φτάσουν. Πως θα γλυτώσουμε τώρα;

— Πες σ' εκείνον που μάζεψε την καταχνιά ν' άνοιξη το σακκι του, λέει ο "Άγιος "Ιωσήφ.

Παρκάλεσε λοιπόν το παιδί εκείνον που μάζεψε την καταχνιά κι' άνοιξε το σακκι του και στη στιγμή απλώθηκε γύρω τους μια όμίχλη τόσο πηχτή που δεν έβλεπε κανείς τη μύτη του. Κι' οι στρατιώτες του βασιλιά έχασαν το καράβι από μπροστά απ' τη μύτη τους και γύρισαν πίσω στον άφέντη τους ντροπισμένοι.

Το καράβι όμως με τη βοήθεια του "Άγιου "Ιωσήφ τράβηξε άνευόχλητο το δρόμο του πάνω από τη στεριά κι' από τη θάλασσα κι' έφτασε με το καλό στον τόπο του παιδιού.

— Τώρα, του λέει ο "Άγιος "Ιωσήφ, έγύρισες πίσω σπίτι σου και έπέτυχες αυτό που έπιθυμούσες. "Ηρθε λοιπόν ή ώρα να κάνης εκείνο που μου έταξες και να μου δώσης τα μισά απ' ελα τ' αγαθά σου.

— Και βέβαια, είπε το παιδί, αυτό θα το κάνω.

Πήρε λοιπόν ελους του τους θησαυρούς και τους χώρισε σέ δυο ίσο μερικιά. Στο τέλος δεν ήπριμνε παρά μονάχα ή βασιλική κορώνα. "Έβγαλε τότε το παιδί το σπαθί του και τη χώρισε κι' αυτήν στη μέση κι' έδωσε τη μισή στον "Άγιο "Ιωσήφ.

— Νά, παπούλη, είπε, τώρα τα χώρισα ελα και δεν μένει πιά τίποτε για να μοιράσουμε.

— Πως δεν μένει τίποτε; Έκανε

ο "Άγιος "Ιωσήφ. Το καλύτερο το έχασες.

— Το καλύτερο; είπε το παιδί. Ποι είναι το; Έγώ δεν βλέπω τίποτε που να μην το έχουμε μοιρασμένο.

— "Αμ' ή βασιλοπούλα; Έκαμε ο "Άγιος "Ιωσήφ. Δεν μου άποσχέθηκες δ,τι θα μοιραζόμαστε ελα όσα θα σου δινε ο βασιλιάς.

Το καυμένο το παιδί λυπήθηκε κατάκαρδα σάν άκουσε αυτά τα λόγια, γιατί την αγαπούσε πολύ τη βασιλοπούλα. Σάν είδε τότε ο "Άγιος "Ιωσήφ την τιμία καρδιά του, του κράτησε το χέρι και του είπε:

— Βέλε το σπαθί στο θηκάρι του και κράτησε δική σου τη βασιλοπούλα και κράτησε κι' ελους τους θησαυρούς δικούς σου. Έγώ είμαι ο "Άγιος "Ιωσήφ και δεν χρειάζομαι τίποτε απ' αυτά. Σε βοήθησα γιατί είδα πόσο αγαθή και θεοφοβούμενη καρδιά έχεις, "Αν τύχη και βρεθής σέ ανάγκη, ζήτησε την βοήθειά μου κι' εγώ θα βρισκομαι πάντα κοντά σου.

Μ' αυτά τα λόγια τους εδλόγησε και χάθηκε από μπρός τους. Και το παιδί παντρεύτηκε την ωραία βασιλοπούλα και πήρε και τους άδελφούς του κοντά του, έμεινε όμως πάντα άφοσιωμένος στον "Άγιο "Ιωσήφ και του άναθε νύχτα και μέρα το καντήλι του μπροστά στο εικόνομά του.

(Μετάφραση) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ

"Ο μεγάλος, ο άντρας πιά, σταματάει μια στιγμή για να δη τους μικρούς. Το κεφάλι, που πηγαινει πάντα σκυφτό, στρέφει για να καμρώση τ' άμέριμνα προσωπάκια, τ' άφελή βλέμματα, τ' άθωα χαμόγελα, τις τραγουδιστές φλυαρίες, τ' άνυπόκριτα βήματα. Και το μέτωπο του μεγάλου χάνει για λίγο τις ρυτίδες του, για να γίνη ή άντανάκλαση της χαράς των μικρών.

Που πάνε οι μικροί; Τι θα βρουνε εκεί, που τους πάνε τα βήματά τους; Θα βρουνε μιά εδρα κι' ένα δάσκαλο, που όταν είναι άταχτοι τους μαλώνει, μα όταν είναι φρόνιμοι τους αγαπάει και τους λέει ζωοφες ιστορίες, ενώ πολλές φορές παίρνει μέρος και σέ παιχνίδια τους; Θα βρουνε άκόμα τα θρανία που άφισαν, κάτι χρωματιστές εικόνες που κρέμονται στους τοίχους, κάτι χάρτες και μια καινούργια κιμωλία στο μαυροπίνακα.

Είμαι όμως και άλλοι απ' αυτούς

τους μικρούς, που δεν έχουνε δει ως τώρα τίποτα απ' αυτά. Αυτοί είναι οι πιό μικροί απ' ελους τους μικρούς, κι' οι σάκκες που είναι κρεμασμένες απ' τους ώμους τους, είναι ελοκαίνουργες. Κρατούν άκόμα μια πλάκα στο χέρι, κι' απ' αυτή την πλάκα κρέμονται ένα κοντύλι κι' ένα σφουγγαράκι. "Αλλά τρέμει το χεράκι τους που την κρατάει όπως τρέμει κι' ή τρυφερή τους καρδούλα. Δεν είδαν άκόμα το δάσκαλο αυτοί οι μικροί, δεν έχουν άντικρύσει το μαυροπίνακα, άκούνε πως θα τους βάλουν να καθήσουν σέ θρανία κι' ή φαντασία τους δεν τους βοηθεί να σχηματίσουν μιά ένδεα γι' αυτά τα θρανία τους μικρούληδες. Κι' όμως, δεν είναι μόνο αυτά, είναι και το άριθμητήριο που τους περιμένει, με τις πελώριες του ξύλινες χάντρες, που όταν τις μετακινεί κανείς, ο κρότος τους θυμίζει τον κρότο, που κάνει το κομπολόι του παππούλη, όταν το παίζει το βράδυ, καθώς ξεκουράζεται στην πολυθρόνα φορώντας τις παντόφλες του.

Κι' ο μεγάλος, ο άντρας πιά, καθώς βλέπει αυτούς τους μικρούληδες, που δεν είδαν άκόμα το δάσκαλο και που δεν έχουν άντικρύσει το μαυροπίνακα, τα θρανία και τ' άριθμητήριο, να κοντοστέκουν κάθε λίγο και να γυρίζουν, σά να φωνάζουνται πως θα δούνε το σπίτι τους με τη μαμιά στο κατώφλι του, που χάθηκε πιά απ' τα μάτια τους, χαμογελάει. Γιατί κάτι μέσα του του λέει να πάη κοντά τους, να τους πη πως δεν πρέπει να τρέμη τόσο πολύ ή καρδούλα τους. Γιατί στην τάξη, επου θα τους βάλουν να καθήσουν σέ θρανία, αν θάντικρύσουν το μαυροπίνακα και τ' άριθμητήριο, όμως, πάνω απ' την εδρα, αν ύψώσουνε τα ματάκια τους, θα ίδουνε να τους κοιτάζη με καλωσύνη μιά Πανγκίτσα, που θα κρατά στην άγκαλιά της το Χριστούλη, σά να τους λέη: «Μη φοβάστε. "Ο δάσκαλός σας είναι καλός».

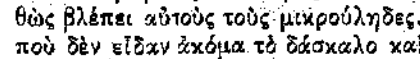
Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΙΠΠΟΚΟΜΟΣ

"Αλογοτρόφος έβλεπε τ' άλόγου το κριθάρι. Μά τέλογο το έστόριζε, το χτένιζε με χέση. Κι' είπε κι' εκείνο κάποτε: «αν θες να μ' άμορφήσης, Γιατί μου κλέβεις την τροφή και δεν μου την άφίνεις;»

(Κατά τον Αίσωπο)

ΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ





# ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από MARK TWAIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Ναι. "Ε, τότε ξέρω πού είναι αυτή η μεγάλη σφραγίδα του κράτους πού την φάχνετε και την γυρεύετε σ' όλο το παλάτι. Αν μου την είχατε περιγράψει πρωτότερα, θα σας την είχα δώσει τώρα και τρεις βδομάδες. Ξέρω πολύ καλά πού βρίσκεται — αν και δεν την έχω βάλει εγώ σ' αυτό το μέρος — τουλάχιστον δεν την πρωτόβαλα εγώ.

— Και ποιος την πρωτόβαλε εκεί, κύριέ μου; ρώτησε ο λόρδος — προστάτης.

— Αυτόσ' που στέκεται εδώ: ο νόμιμος βασιλιάς της Αγγλίας. Και πρέπει να σας το πη ο ίδιος πού βρίσκεται, γιατί τότε θα πιστέψετε ότι δεν το έχει πει κανείς και το ξέρει από μόνος του. Θυμήσου το, βασιλιά μου, φάξε μέσα στο μυαλό, ήταν το τελευταίο, το έντελως τελευταίο πράγμα πού ξαναγινε κίνηση την ημέρα αφού άλλαξε το ρούχ σου με τα δικά μου, προτού να βγής από το γραφείο σου για να πάς να τιμωρήσης τον φρουρό πού με είχε καταχειριστεί.

Βαθεία σιωπή επακολούθησε πού δεν την διέκοπτε ούτε η παραμικρή κίνηση, ούτε ο ελάχιστος ψίθυρος. "Όλων τα μάτια ήταν καρφωμένα πάνω στο κουρελοντυμένο παιδί, πού με σκυφτό το κεφάλι και με ζωρωμένο μέτωπο έψαχνε στη μνήμη του για να βρή ανάμεσα σ' ένα πλήθος άλλες άχρηστες αναμνήσεις ένα και μόνο ελάχιστο αλλά και τόσο σημαντικό πράγμα πού αν τέρσκε θα κέρδιζε το θρόνο του, κι αν δεν μπορούσε να το θυμηθεί θα καταδικάζονταν για όλη του τη ζωή στη φτώχεια και στη δυστυχία.

Το ένα δευτερόλεπτο ακολουθούσε το άλλο, τα δευτερόλεπτα γίνονταν λεπτά, το άγιοι εξακολουθούσε να συλλογίζεται και να μην κίνη την παραμικρή κίνηση. Στο τέλος αναπέταξε βαθεία, κούνησε άργα το κεφάλι του και είπε με χείλη πού έτρεμαν και με άτονη φωνή:

— Θυμάμαι καθαρά όλα όσα έγιναν αυτό το πρωινό. "Αλλ' η σφραγίδα του κράτους δεν έχει τίποτα να κάνει μ' αυτά.

Σταμάτησε μιά στιγμή, κοίταξε γύρω του κι είπε με ήρεμη αξιοπρέπεια:

— Μυλόρδοι και κύριοι, αν θέλετε να στερήσετε τον νόμιμο βασιλιά

σας απ' τα δικαιώματά του γιατί δεν μπορεί να σας παρουσιάσει αυτή την απόδειξη, τότε δεν έχω κανένα μέσον για να υπερασπισθώ τον εαυτό μου. "Αλλά...

— "Ω, θά ήταν τρέλλα, θά ήταν μεγάλη ανοησία, βασιλιά μου! φώναξε ο Τόμ Κάντυ με φρίκη. Περίμενε μιά στιγμή! Θυμήσου καλά. Μην απελπίζεσαι! Πρόσεξε σ' αυτά πού θα σου πω. Παρακολούθησε καλά τα λόγια μου. Θα σου θυμίσω πάλι εκείνο το πρωινό σε όλες τις λεπτομέρειες μιά προς μιά: Θυμόμαστε πού κουβεντιάζαμε. Σας διηγούμην για τις αδελφές μου, τη Νάν και την Μπέττυ. — Α, τώρα τις θυμόμαστε! — και για τη γριά κυρούλα μου και για τα παιγνίδια μας στο Σκουπιδαριό, να πού τα θυμόμαστε κι' αυτά τώρα. — Πολύ ώρα, ακολουθήστε με παρακάτω, θά σας τα θυμίσω όλα. Μου δώσατε να φάω και να πιω και με βασιλική μεγαλοφυχία εβγάλατε έξω τους υπηρέτες για να μην κοροϊεύσουν τους αδελφίους τρόπους μου.

Ο Τόμ διηγόταν όλες αυτές τις λεπτομέρειες με τον φυσικότερο τόνο και το άλλο παιδί κουνούσε καταφατικά το κεφάλι του. Οι αδελφοί κι' όλοι όσοι βρίσκονταν εκεί γύρω άκουγαν με το στόμα ανοιχτά από την έκπληξη. "Η ιστορία όλη αυτή φαινόταν αληθινή. Μά πώς έγινε δυνατόν ένα βασιλόπουλο κι' ένα ζητιανόπουλο να βρεθούν μαζί και να κάνουν μάλιστα παρέα; Ποτέ δεν είχε ξαναπαρουσιαστεί ένα παρόμοιο περιστατικό.

— Μετά απ' αυτό άλλαξαμε τα ρούχια μας, εξακολούθησε ο Τόμ, και πήγαμε να κοιταχτούμε στην καθρέφτη. Και τόσο πολύ μοιάζαμε μεταξύ μας ώστε είπαμε κι' οι δυο πώς αν μ'ας έβλεπε κανείς θα μπορούσε να νομίσει ότι δεν έγινε καμιά αλλαγή — κι' αυτό το θυμόμαστε, ε; Τότε η Μεγαλειότης σας είδε πώς ο φρουρός μου είχε χτυπήσει το χέρι μου αυτό εδώ κι' ακόμην και τώρα δυσκολεύομαι να γράψω, τα δάχτυλά μου δεν μπορώ να τα λυγίσω. Και τότε πεταχτήκατε από το κάθισμά σας και μου άρπιστήκατε πώς θα τιμωρούσατε αυστηρά τον στρατιώτη και τρέφατε στην πόρτα. Για να φτάσετε όμως στην πόρτα έπρεπε πρώτα να περάσετε μπροστά απ' το τραπέζι. Αυτό το πράγμα

πού έσας λέτε σφραγίδα ήταν επάνω στο τραπέζι. Το πήρατε στα χέρια σας, κοιτάξατε ένα γύρω σαν να φάχνετε να βρήτε ένα μέρος κατάλληλο για να το φυλάξετε και το μάτι σας έπεσε

— Στάσου, στάσου! Τώρα το θυμήθηκα, δόξα νάχη ο Θεός! φώναξε ο κουρελοντυμένος πρόχης με ταραχή. Τρέξε, γενναίε Σάντ-Τζών! "Η σφραγίδα είναι κρυμμένη μέσα σ' ένα από τα κανίκια της πανοπλίας πού κρέμεται στον τοίχο. Εκεί θά την βρης!

— Σωστά, βασιλιά μου, σωστά! φώναξε καταχαρούμενος ο Τόμ. Τώρα είναι δικό σου το ακήπτρο της "Αγγλίας κι' αν βρίσκεται κανείς να το άμφοσητήση, καλύτερα γι' αυτόν θά ήταν να μην είχε γεννηθεί ποτέ του. Τρέξε, λόρδο Σάντ-Τζών! Βάλε φτερά στα πόδια σας.

Όλοι μ'ες στην εκκλησία είχαν σηκωθεί από τις θέσεις τους και βρίσκονταν σε άπεριγραπτή ταραχή, αγωνία και υπερδιέγερση. Στις γαλαρίες καθώς και στο κέντρον της εκκλησίας συνομιλούσαν δυνατά και κανείς δεν έβλεπε, δεν πρόσεχε και δεν άκουγε τίποτε άλλο παρά μονάχα ο,τι το φώναζε δυνατά ο διπλανός του: ή ο,τι το άπαντούσε αυτός ο ίδιος μ' έξισου δυνατή φωνή. Πόση ώρα πέρασε έτσι κανείς δεν κατάλαβε. "Εξαφνα όλο εκείνο το πλήθος βουδάρθηκε μονομας και την ίδια στιγμή παρουσιάστηκε ο λόρδος Σάντ-Τζών επάνω στην εξέδρα κρατώντας ψηλά την σφραγίδα στο δεξί του χέρι.

Μιά μυριστόμη ζητωκραυγή έσεισε όλόκληρη την εκκλησία:

— Ζήτω ο νόμιμος βασιλιάς μας!

Πέντε όλόκληρα λεπτά κράτησαν οι ζητωκραυγές και οι έπευφημίες και σ' όλο αυτό το διάστημα το κουρελοντυμένο αγρόακι στεκόταν στο κέντρον της εξέδρας άκτινοβολώντας από ευτυχία, ως στόχος σ' όλα τα βλέμματα, κι' οι μεγαλύτεροι ευγενείς της "Αγγλίας ήταν γονατισμένοι γύρω του.

Ύστερα σηκώθηκαν όλοι και ο Τόμ Κάντυ είπε:

— Τώρα, βασιλιά μου, π ρε σ' απίσω τα βασιλικά σου ρούχια και δώσε στο δούλο σου τον Τόμ τα κουρέλια του.

Ο Λόρδος προστάτης πήδησε μπροστά του.

— Βγάλτε τα από πάνω του, του μικρού μπαγαπόντη και κλείστε τον στον Πύργο! φώναξε.

Μά, τότε μπήκε στη μέση ο βασιλιάς, ο άληθινός βασιλιάς.

— "Όχι δά, έτσι! διαμαρτυρήθηκε. "Αν αυτός δεν φερνόταν όπως φέρθηκε δεν θα μπορούσα να πάρω πίσω το στέμμα μου. Σε κανένα δεν θά επιτρέψω να σηκώση χέρι επάνω του ή να του κάνει όποιοδήποτε κακό. Κι' όσο για όένα, καλέ μου θεέ Λόρδο-Προστάτη, ή συμπεριφορά σου άπέναντι σε τούτον τον καυμένο τον μικρό, δείχνει μεγάλη άχαριστία. Γιατί, καθώς άκουσα σε έκανε δούλο. Τώρα όμως, μιά πού αυτός δεν ήταν βασιλιάς, τί αξίζει πιά ο τίτλος σου; Άδριο λοιπόν θά με παρακαλέσης δια άναγόρευσής σου, είδεμν, δέν θά είσαι πιά δούξ αλλά ένας άπλος κόμης.

Κατακόκκινος από ντραπή γι' αυτή την ταπεινώση, άποτραδήχτηκε ή έξοχότης του έ δούξ του Σόμερσετ στη θέση του.

Ο Έδουάρδος τότε στράφηκε στον Τόμ και του είπε με φιλικό τόνο:

— Πώς έγινε να συγκρατήσης εσύ στη μνήμη σου πού είχα βάλει την σφραγίδα, ενώ εγώ το είχα ξεχάσει όλότελα;

— "Αχ, βασιλιά μου, αυτό είναι πολύ άπλο γιατί την μεταχειρίζομουν συχνά.

— Την μεταχειρίζοσουν; Και πώς; Και όμως στην αρχή δεν ήξερες να τους πής πού βρίσκόταν.

— Δεν ήξερα ότι ήταν αυτό το πράγμα πού γύρευαν με τόση επιμονή. Δεν μου είχαν ποτέ περιγράψει τί λογής ήταν, Μεγαλειότατα.

— Και σ' το χρησιμοποιούσες για τί;

Ο Τόμ έγινε κατακόκκινος και κατέβασε τα μάτια του δίχως ν' άπαντήση.

— "Απάντησε, καλό μου παιδί, και μη φοβάσαι τίποτε, είπε ο βασιλιάς έμπαρρυντικά. Για τί σκοπό χρησιμοποιούσες τη μεγάλη σφραγίδα του άγγλικού κράτους;

Ο Τόμ καταταραχμένος δεν αποφάσιζε να μιλήση και στο τέλος είπε ψιθυριστά:

— Για να σπάζω καρύδια!

Ο δούσυχος! Τα βροντερά γέλια πού ύποδέχτηκαν αυτή του την όμολογία τον έκαναν να ντραπιστή τόσο πού ευχόταν ν' ανοίξη ή γη να τον καταπιη.

Αν τύχαινε να μένη ως τότε κανένας πού να εξακολουθούσε άκόμην να νομίζη ότι ο Τόμ Κάντυ ήταν ο άληθινός βασιλιάς της "Αγγλίας, ή άγνοια αυτή των βασιλικών έμβλημάτων θά του άκόρπισε για πάντα τις άμφιβολίες του.

"Εβγάλαν από τον Τόμ τα μαν-

δά και τα παράσημα και τα φόρεσαν του Έδουάρδου, σκεπάζοντας έτσι σχεδόν όλότελα τα κουρέλια του. Ύστερα συνεχίστηκε ή τελετή της στέψης από εκεί πού είχε διακοπεί. Ο άληθινός βασιλιάς έλαβε το χρίσμα και φόρεσε το στέμμα. Τα κανόνια άνήγγειλαν με τη βροντερή φωνή τους το χαρμόσυνο γεγονός και ως το βράδυ όλόκληρο το

Λονδίνο έσειόταν από τις ζητωκραυγές.

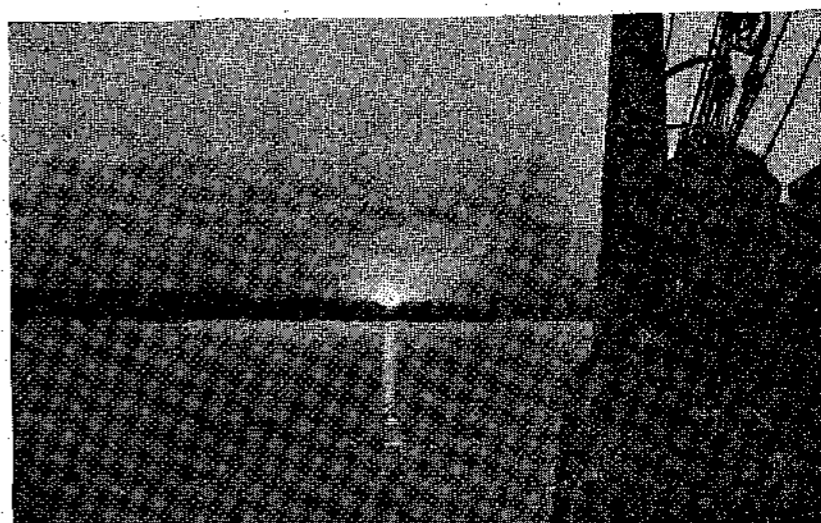
## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'

Ο Έδουάρδος βασιλιάς

Ο Μίλς Χένδον είχε άρκατά γραφική εμφάνιση προτού ανακατευθη με το πλήθος πού πλημμύριζε τη γέφυρα του Λονδίνου. "Όταν μπήρεσε να ξεμπλέξη απ' το συνωστισμό ήταν καθαυτό σαν ίππότης της έ-

## ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΑΓΟΝΙΣΜΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

[Ίδε "Αποτελέσματα εις το 47ον φυλλάδιον]



"Ηλιοβασιλευσα" στην Κέρκυρα ΜΗΟΥΡΙΝΤΑΝ 1<sup>ο</sup> Βραβείο στη Μικρή Τάξη



Ο τρύγος ΖΗΝΩΝ Α. ΠΟΥΛΑΚΗΣ Α' Έπαινος στη Μικρή Τάξη



Ίσοροπία στο μπαλόνι ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ Β' Βραβείο στη Μικρή Τάξη







